

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Gž 111/05
29.12.2005. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Predraga Trifunovića, predsednika veća, Mirjane Grubić i Vesne Popović, članova veća, u parnici tužilaca AA i BB, čiji je punomoćnik AB, adv., protiv tuženog "VV", koga zastupaju BV i BG, advokati iz Čačka, radi naknade iz autorskog prava, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Čačku P. br. 1/99-01-03 od 07.12.2004. godine, u sednici održanoj 29.12.2005. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana žalba tuženog i POTVRĐUJE presuda Okružnog suda u Čačku P. br. 1/99-01-03 od 07.12.2004. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Čačku P. br. 1/99-01-03 od 07.12.2004. godine, stavom prvim izreke, delimično je usvojen tužbeni zahtev tužilaca AA i BB, pa je obavezan tuženi "VV" da tužiocima na ime naknade materijalne štete zbog nezakonitog korišćenja autorskog dela neovlašćenje reprodukcije pet crteža "GG", autora PP, pravnog prethodnika tužilaca, isplati 10.000,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 22.11.2004. godine i na ime naknade nematerijalne štete 40.000,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 07.12.2004. godine, pa do isplate, a sve u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude. Stavom drugim izreke, odbijen je tužbeni zahtev tužilaca za naknadu materijalne štete za iznos od još 2.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 22.11.2004. godine pa do isplate, i na ime naknade nematerijalne štete za iznos od još 60.000,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom od 07.12.2004. godine pa do isplate. Stavom trećim izreke, obavezan je tuženi da tužiocima na ime troškova postupka isplati 124.620,00 dinara, u roku od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude.

Protiv ove presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu čl. 365. ZPP ("Sl. list SFRJ" br. 4/77, 36/77 ... i "Sl. list SRJ" br. 27/92, 31/93, sa kasnijim izmenama i dopunama), koji se primenjuje na osnovu čl. 491. st. 1. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS" br. 125/2004) i našao da je žalba neosnovana.

U postupku nisu učinjene bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. ZPP, na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti.

Okružni sud je, na osnovu izvedenih dokaza, koji su ocenjeni u smislu odredbe čl. 8. ZPP, utvrdio da su tužioci zakonski naslednici akademskog slikara, preminulog PP, čija su sva umetnička - autorska dela nasledili pravnosnažnim rešenjem donetim u ostavinskom postupku. Sada pokojni PP, bio je značajni, priznati, eminentni slikar. Tuženi je krajem 1998. godine, bez saglasnosti tužilaca, na kesama od plastike, koje je proizveo (urađeno 50.000 hiljada komada, polovina data u komercijalne svrhe, a ostatak uništen) odštampao crteže "GG" - originalnu duhovnu tvorevinu pok. PP. Prema mišljenju sudskog veštaka DD, akademskog slikara, člana ULUSA, radi se o crtežima prepoznatljivog likovnog rukopisa i autorskom delu pokojnog PP. Iz nalaza sudskog veštaka finansijske struke proizilazi da je tuženi za 25.000 hiljada kesa, ostvario ekonomsku dobit od 50.000,00 dinara, ali da podacima i kriterijumima Udruženja likovnih umetnika primenjene umetnosti i dizajna Srbije naknada za povredu autorskog prava zbog neovlašćenog korišćenja dela, za ovu vrstu proizvoda, prosečno iznosi 20% od postignute koristi odnosno, u konkretnom slučaju, 10.000,00 dinara.

Na utvrđeno činjeničnog stanje, a imajući u vidu sadržinu pravne zaštite koja se tužbom traži, prvostepeni sud je pravilno primenio materijalno pravo i to odredbe čl. 19., čl. 52., čl. 53. i 96. Zakona o autorskim i srodnim pravima ("Sl. list SRJ" br. 24 od 15.05.1998. godine) koji je važio u vreme kada je tuženi proizveo plastične kese na kojima je reprodukovao originalne crteže "GG", koji su autorsko delo pravnog prethodnika tužilaca. Razloge koje je dao okružni sud prihvata i ovaj sud. Odlučujući o visini naknade prvostepeni sud je pravilno ocenio nalaze i mišljenja sudskih veštaka odgovarajuće struke, vrednovao način materijalizacije autorskog dela, ličnost stvaraoca, njegovu visoku afirmaciju, koja, između ostalog, proizilazi i iz sadržaja monografije PP, te njegove biografije, tako su dosuđeni iznosi za povrede kako imovinsko-pravne, tako i moralno-pravne komponente autorskog prava adekvatni.

Prema citiranim zakonskim odredbama autor ima pravo na ekonomsko iskorišćavanje svog dela, kao i dela koje je nastalo preradom njegovog dela, a za svako iskorišćavanje autorskog dela od strane drugog lica autoru pripada naknada ako zakonom ili ugovorom nije drugačije određeno. Naslednici autora mogu vršiti ovlašćenja

prpada nasliada, ako zakonom ili ugovorom nije drugačije određeno. Naslednici autora mogu vršiti ovlašćenja koja se tiču moralnih prava autora, osim prava na objavljivanje neobjavljenog dela ako je autor to zabranio i prava na izmenu dela. Zaštitu moralnih prava autora koja se tiču paterniteta, integriteta dela i zabrane nedostojnog iskorišćavanja dela mogu, osim naslednika, mogu vršiti i udruženja autora, kao i institucije iz oblasti nauke i umetnosti. Imovinska prava autora se nasleđuju. Stoga i Vrhovni sud smatra da tužioci imaju ovlašćenje za podnošenje konkretne tužbe, jer je autorsko pravo nasledivo na osnovu zakona, a smrću autora njegova imovinska i moralna prava prelaze na naslednike (prirodne čuvare uspomene i moralnih interesa preminulog autora) koji se mogu usprotiviti deformisanju i upotrebi dela ukoliko se na taj način vređa čast i ugled autora, što proizilazi iz prava autora da štiti integritet svog dela.

Nije osnovano isticanje u žalbi, da je prvostepena presuda zahvaćena bitnom povredom odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. tač. 14. ZPP i da ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati zato što o odlučnim činjenicama postoji protivrečnost između onoga što se u razlozima navodi i izvedenih dokaza. Naprotiv, pobijana odluka sadrži jasne razloge o činjenicama relevantnim za donošenjem ispravne odluke o tužbenom zahtevu.

Ukazivanje podnosioca žalbe na pogrešnu ocenu izvedenih dokaza je neosnovano. Okružni sud je izvršio pravilan izbor dokaznih sredstava, savesno procenio njihovu dokaznu snagu i pouzdanost, pa je, posle detaljne analize rezultata dokazivanja u obrazloženju presude izneo argumente na kojima je zasnovao odluku i odredio koje će činjenice uzeti kao dokazane.

Bez uticaja su na drugačiju odluku navodi u žalbi da prvostepeni sud nije utvrdio gde su sporne kese izrađene, njihov tačan broj i da li su upotrebljene u komercijalne svrhe, a ukoliko jesu u kojoj količini, što se moglo proveriti jedino uvidom u dokumentaciju tuženog posredstvom veštaka odgovarajuće struke. Ovo iz razloga što je Okružni sud razjasnio sve bitne okolnosti vezane za predmet i osnov utuženja, a odgovorni radnici tuženog nisu dozvolili uvid u odgovarajuću dokumentaciju u cilju utvrđivanja cene štampanja sličnih kesa sa kalkulacijom kako bi se došlo do stvarne cene koštanja i zarade u odnosu na prodajnu cenu, tako da je sudski veštak ekonomske struke dao nalaz i mišljenje na osnovu pouzdanih parametara, koje je detaljno opisao uz izvršeni obračun.

Vrhovni sud je cenio i ostale žalbene navode, ali ih posebno ne obrazlaže, nalazeći da su irelevantni.

Pravilna je i odluka o troškovima parničnog postupka, pošto je doneta ispravnom primenom čl. 154. i čl. 155. ZPP.

Na osnovu čl. 368. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsednik veća-sudija,

Predrag Trifunović, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj sudske pisarnice

Mirjana Vojvodić

vs